

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра фінансового права

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Правове регулювання об'єктів фінансового моніторингу»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором курсанта

Рік набору – 2021

Харків – 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Правове регулювання об'єктів фінансового моніторингу» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 25 с.

Розробники:

Кучерявенко Микола, професор кафедри фінансового права, доктор юридичних наук, професор

Перепелиця Марія, професорка кафедри фінансового права, докторка юридичних наук, професорка

Затверджено на засіданні кафедри фінансового права
(протокол № 10 від 01.06.2021 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні
кафедри фінансового права
(протокол № 12 від 29.06.2022 р.)

Завідувачка кафедри — Дмитрик Ольга Олександрівна, докторка юридичних наук, професорка

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Очікувані результати навчання	5
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	10
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	11
5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання.....	13
6. Критерії оцінювання результатів навчання.....	16
7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.....	18
8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни	19

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Правове регулювання об'єктів фінансового моніторингу» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Податковий адвокат» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 25 с.

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4,0	Галузь знань – 08 «Право» Спеціальність – 081 «Право» Рівень вищої освіти – другий (магістерський)	За вибором курсанта
Кількість модулів – 2		Рік підготовки: 2021–2022
Загальна кількість годин – 120		семестр
		1
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2–4, самостійної роботи студента – 4–8.		Лекції
		20 год.
		Практичні заняття
	20 год.	
	Самостійна робота	
	80 год.	
	Види контролю: поточний контроль; диференційований залік	

Мета навчальної дисципліни – формування у студентів системного підходу до вивчення нормативних основ регулювання об'єктів фінансового моніторингу, виокремлення серед них об'єктів первинного та державного фінансового моніторингу з подальшим правовим аналізом їх особливостей, дослідження специфіки діяльності суб'єктів фінансового моніторингу залежно від конкретного об'єкту такого моніторингу, вироблення умінь та навичок практичного застосування законодавства у розглядуваній сфері суспільного життя, залучення молодих правників до наукових пошуків.

Завдання:

– формування системного підходу до вивчення нормативних основ регулювання об'єктів фінансового моніторингу за посередництвом всебічного, повного, безпосереднього аналізу положень чинного законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних

злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

– опанування специфіки об'єктів первинного та державного фінансового моніторингу;

– вивчення особливостей об'єктів первинного фінансового моніторингу залежно від суб'єктів його здійснення;

– виокремлення та дослідження практичних проблем, що виникають у суб'єктів правозастосування стосовно об'єктів первинного та державного фінансового моніторингу;

– вироблення у студентів умінь та навичок вирішення практичних кейсів, швидкого мисленнєвого реагування у вигляді пропонування відповідей та моделювання дій суб'єктів у межах розглядуваних ситуацій.

Пререквізити: Фінансове право.

Кореквізити: Методика і тактика розслідування злочинів, підслідних органам безпеки, Організація контррозвідувальної діяльності підрозділів захисту національної державності, Організація контррозвідувальної діяльності підрозділів контррозвідки, Практикум з розслідування злочинів, підслідних органам безпеки.

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН-1.	Аналізувати змістовне наповнення поняття «об'єкти фінансового моніторингу».
РН 2.	Формулювати перелік спеціальних ознак об'єктів первинного та державного фінансового моніторингу.
РН-3.	Демонструвати розуміння сукупності суб'єктів державного фінансового моніторингу та визначати залежно від цього особливості об'єктів моніторингу, здійснюваного ними.
РН-4	Виявляти навички із визначення у кейсах ознак підозрілих фінансових операцій (діяльності).
РН-5	Проявляти уміння при визначенні того, чи є підозрілою фінансова операція або діяльність, здійснювати пошук та роботу з типологічними дослідженнями, підготовленими спеціально уповноваженим органом, а також з рекомендаціями суб'єктів державного фінансового моніторингу.
РН-6	Аналізувати інформацію на предмет можливості її віднесення до

	такої, що зумовлює вчинення уповноваженими суб'єктами заходів у сфері фінансового моніторингу.
РН-7	Розуміти різницю між об'єктами державного фінансового моніторингу, що провадиться спеціально уповноваженим суб'єктом та іншими суб'єктами.
РН-8	Демонструвати розуміння особливостей визначення фінансовими установами критеріїв ризику за окремими напрямками.
РН-9	Визначати коло операцій, при здійсненні яких від імені та/або за дорученням клієнта або при допомозі клієнту у здійсненні яких адвокат, адвокатське бюро та адвокатське об'єднання мають виконувати обов'язки суб'єкта первинного фінансового моніторингу.
РН-10	Вміти застосовувати положення національного законодавства щодо адвокатської та нотаріальної таємниці у частині здійснення відповідними суб'єктами заходів фінансового моніторингу.
РН-11	Оперувати положеннями законодавства у сфері запобігання та протидії щодо можливості окремих суб'єктів первинного фінансового моніторингу у визначених випадках не здійснювати певні контрольні заходи.
РН-12	Демонструвати знання особливостей проведення нотаріусами України ідентифікації та верифікації клієнтів.

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності та освітньо-професійною програмою «Податковий адвокат», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 1.2. Здатність оцінювати та підтримувати якість результату професійної і соціальної діяльності.

ЗК 1.3. Здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти.

ЗК 1.5. Здатність до лідерства, відповідальності, ухвалення неупереджених і вмотивованих рішень.

Спеціальних компетентностей:

СК 2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

СК 4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.

СК 5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосовування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК 6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК 9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

СК 10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК 13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

СК 1.1. Здатність аналізувати механізми оцінки ефективності юридичної практики за напрямками (галузями) юридичної діяльності.

СК 1.3. Здатність розрізняти принципи інститутів публічного і приватного права в юридичній діяльності.

СК. 1.5. Здатність вирішувати колізійні проблеми правового регулювання суспільних відносин.

Програмних результатів навчання:

ПРН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з

різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

ПРН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно – правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

ПРН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

ПРН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

ПРН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

ПРН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

ПРН 1.1. Визначати індикатори якості й ефективності юридичної практики.

ПРН 1.3. Аналізувати механізми публічно-правового і приватно – правового регулювання в юридичній практиці.

ПРН 1.5. Демонструвати знання та розуміння механізму подолання правових колізій в правозастосовній практиці.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальні питання про об'єкти фінансового моніторингу

Об'єкти фінансового моніторингу: правова характеристика. Об'єкт фінансового моніторингу як нормативно-правова категорія. Ознаки об'єктів фінансового моніторингу. Класифікація об'єктів фінансового моніторингу.

Фінансові операції як об'єкти фінансового моніторингу. Визначення та ознаки фінансових операцій. Порогові фінансові операції: зміст і види. Зміст та особливості підозрілих фінансових операцій (діяльності).

Інформація як об'єкт фінансового моніторингу. Інформація про дії з активами. Інформація про події з активами. Інформація про активи. Інформація про учасників дій чи подій з активами.

Об'єкти державного фінансового моніторингу. Об'єкти державного фінансового моніторингу: поняття та види. Об'єкти державного фінансового моніторингу, здійснюваного спеціально уповноваженим органом. Об'єкти державного фінансового моніторингу, здійснюваного іншими суб'єктами державного фінансового моніторингу.

Модуль 2. Особливості об'єктів первинного фінансового моніторингу залежно від суб'єктів його здійснення

Особливості об'єктів первинного фінансового моніторингу, здійснюваного фінансовими установами. Перелік об'єктів первинного фінансового моніторингу, здійснюваного фінансовими установами. Особливості визначення фінансовими установами критеріїв ризику за окремими напрямками (географічне розташування, тип клієнта тощо). Порядок аналізу фінансових операцій банками України з метою виявлення тих, що підлягають фінансовому моніторингу.

Особливості об'єктів первинного фінансового моніторингу, здійснюваного адвокатом, адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням. Операції з активами клієнта, які є підставою для виконання адвокатом, адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням обов'язків суб'єкта первинного фінансового моніторингу. Порядок дій адвоката, адвокатського бюро, адвокатського об'єднання у разі виявлення ним порогової або підозрілої

фінансової операції (діяльності) клієнта. Адвокатська таємниця vs фінансовий моніторинг.

Особливості об'єктів первинного фінансового моніторингу, здійснюваного нотаріусами України. Нотаріальні дії, які зумовлюють вчинення нотаріусами України заходів із фінансового моніторингу. Порядок здійснення нотаріусами України ідентифікації та верифікації клієнта. Нотаріальна таємниця vs фінансовий моніторинг.

Особливості об'єктів первинного фінансового моніторингу, здійснюваного операторами поштового зв'язку. Перелік об'єктів первинного фінансового моніторингу, здійснюваного операторами поштового зв'язку. Особливості визначення операторами поштового зв'язку критеріїв ризику за окремими напрямками (географічне розташування, тип клієнта тощо). Умови застосування спрощених заходів перевірки належності клієнта при наданні поштових послуг.

4. Обсяг і структура навчальної дисципліни

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, колоквиуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Загальні питання про об'єкти фінансового моніторингу				
1.		Тема 1. Об'єкти фінансового моніторингу: правова характеристика.	14	2	2	10
2.		Тема 2. Фінансові операції як об'єкти фінансового моніторингу.	18	4	4	10

3.		Тема 3. Інформація як об'єкт фінансового моніторингу.	14	2	2	10
4.		Тема 4. Об'єкти державного фінансового моніторингу.	14	2	2	10
		<i>Разом</i>	<i>60</i>	<i>10</i>	<i>10</i>	<i>40</i>
		Модуль 2. Особливості об'єктів первинного фінансового моніторингу залежно від суб'єктів його здійснення				
5.		Тема 5. Особливості об'єктів первинного фінансового моніторингу, здійснюваного фінансовими установами.	14	2	2	10
6.		Тема 6. Особливості об'єктів первинного фінансового моніторингу, здійснюваного адвокатом, адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням.	18	4	4	10
7.		Тема 7. Особливості об'єктів первинного фінансового моніторингу, здійснюваного нотаріусами України.	14	2	2	10
8.		Тема 8. Особливості об'єктів первинного фінансового моніторингу, здійснюваного операторами поштового зв'язку.	14	2	2	10
		<i>Разом</i>	<i>60</i>	<i>10</i>	<i>10</i>	<i>40</i>
		Усього годин /	120 /	20	20	80

		кредитів ECTS	4,0			
--	--	---------------	-----	--	--	--

5. *Форми педагогічного контролю*

та засоби оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Правове регулювання об'єктів фінансового моніторингу» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *практичних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання тестових завдань, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, підготовка і захист есе або реферату тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента з вивчення матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводяться після модулів (колоквіуми, контрольні роботи тощо).

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту індивідуальної підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60.

*Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами
контрольних заходів*

Поточний контроль				Самостійна робота студентів	Підсумкова оцінка знань (диференційований залік)
Модуль № 1		Модуль № 2			
п/з	колоквіум	п/з	колоквіум		
max 15	max 5	max 15	max 5	max 20	max 100

6. Критерії оцінювання результатів навчання:

(залік)

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному/ семінарському занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Колоквіум	Max 10	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок.
	5	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Індивідуальна підсумкова письмова робота	Max 20	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота не містить методологічних помилок, є посилання на джерела та власні висновки. При захисті продемонстровані глибокі знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	15	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота містить незначні методологічні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	10	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри, але з незначними помилками. Робота містить методологічні та змістовні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми та доведеність висновків, але виникли проблеми з аргументацією окремих понять та суджень у роботі.
	5	Робота оформлена з помилками та порушеннями кафедральних вимог щодо форми роботи. Робота містить методологічні та змістовні помилки,

		використано недостатню кількість джерел для обґрунтування дослідження та висновків. При захисті виникли труднощі щодо розкриття змісту теми, наведення аргументів стосовно окремих положень роботи та обґрунтованості і доведеності висновків.
	Min 0	Робота оформлена неналежним чином, без посилання на джерела та містить методологічні помилки. При захисті автор роботи не може продемонструвати знання з обраної теми, навести аргументацію понять та здійснити аналіз інформації. Робота виконана з порушенням вимог академічної доброчесності.
Диференційований залік	Max 100	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтування в основних наукових доктринах і концепціях навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з навчальної дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі.
	90	1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	85	1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих помилок. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	75	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки й суттєві неузгодженості у відповіді на заліку за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	70	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою.

		3. Помилки у відповіді на заліку за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
	Min 60	1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на питання на заліку.

**7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної форми
навчання**

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок.	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками.		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок.		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків.		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії.		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати.	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс.		0 – 34

8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Directive (EU) 2018/843 of the European Parliament and of the Council of 30 May 2018 amending Directive (EU) 2015/849 on the prevention of the use of the financial system for the purposes of money laundering or terrorist financing, and amending Directives 2009/138/EC and 2013/36/EU. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018L0843&from=EN>

2. Directive (EU) 2019/2177 of the European Parliament and of the Council of 18 December 2019 amending Directive 2009/138/EC on the taking-up and pursuit of the business of Insurance and Reinsurance (Solvency II), Directive 2014/65/EU on markets in financial instruments and Directive (EU) 2015/849 on the prevention of the use of the financial system for the purposes of money-laundering or terrorist financing. URL: EUR-Lex - 32019L2177 - EN - EUR-Lex (europa.eu)

3. FATF Updated Guidance for a Risk-Based Approach to Virtual Assets and Virtual Asset Service Providers. Paris, 2021. URL: <https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/Updated-Guidance-VA-VASP.pdf>

4. FATF, International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism & Proliferation. Paris, 2012-2022. URL: <https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/pdfs/FATF%20Recommendations%202012.pdf>

5. On information accompanying transfers of funds and repealing Regulation (EC) No 1781/2006: Regulation (EU) of the European Parliament and of the Council of 20 May 2015. No 2015/847. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:02015R0847-20200101&from=EN>

6. On the prevention of the use of the financial system for the purposes of money laundering or terrorist financing, amending Regulation (EU) No 648/2012 of the European Parliament and of the Council, and repealing Directive 2005/60/EC of the European Parliament and of the Council and Commission Directive 2006/70/EC:

Directive (EU) of the European Parliament and of the Council of 20 May 2015. No 2015/849. URL:<https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2015/849/oj>

7. Public Statement on Virtual Assets and Related Providers and Interpretive Note to Recommendation 15 on New Technologies (INR. 15) adopted by The Financial Action Task Force (FATF). URL: <https://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/regulation-virtual-assets.html>.

8. Деякі питання єдиної державної інформаційної системи у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Постанова Кабінету Міністрів України від 22.07.2020 р. № 627. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/627-2020-%D0%BF#Text>.

9. Деякі питання організації фінансового моніторингу: Постанова Кабінету Міністрів України від 09.09.2020 р. № 850. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/850-2020-%D0%BF#Text>.

10. Директива (ЄС) 2015/849 «Про запобігання використанню фінансової системи для відмивання грошей та фінансування тероризму». URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015L0849&from=EN> ; https://fiu.gov.ua/pages/dijalnist/mizhнародne-spivrobotnictvo/mizhнародni-standarti/direktivi_es/direktivi-Jes.html

11. Директива Європейського Парламенту і Ради 2009/110/ЄС від 16 вересня 2009 року про започаткування та здійснення діяльності установами-емітентами електронних грошей і пруденційний нагляд за нею, про внесення змін до директив 2005/60/ЄС і 2006/48/ЄС та про скасування Директиви 2000/46/ЄС. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a18#Text

12. Конвенція про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом від 08.11.1990 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_029#Text.

13. Положення про Державну службу фінансового моніторингу України: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 29.07.2015 р. № 537. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/537-2015-п#Text>

14. Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство юстиції України: затв. наказом Міністерства юстиції України від 10.09.2021 р. № 3201/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1210-21#Text>

15. Порядок доведення до відома суб'єктів первинного фінансового моніторингу переліку осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції: Наказ Міністерства фінансів України від 09.02.2021 р. № 68. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0389-21#Text>.

16. Порядок формування переліку осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції: Постанова Кабінету Міністрів України від 22.07.2020 р. № 622. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/622-2020-%D0%BF#Text>.

17. Правила адвокатської етики: Правила З'їзду адвокатів України від 9 червня 2017 р. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pravila/2019-03-15-pravila-2019_5cb72d3191e0e.pdf

18. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>.

19. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>.

20. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>.

21. Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20.03.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15#Text>.

22. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>.

23. Про віртуальні активи: Закон України від 17.02.2022 р. №2074. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text>.

24. Про запобігання використанню фінансової системи з метою відмивання коштів та фінансування тероризму: Директива Європейського Парламенту та Ради від 26 жовтня 2005 р. № 2005/60/ЄС. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_774#Text.

25. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 06.12.2022 р. № 361-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>.

26. Про затвердження Критеріїв ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення: Наказ Міністерства фінансів України від 8 липня 2016 р. № 584. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1047-16#Text>.

27. Про затвердження Критеріїв, за якими Міністерством фінансів України оцінюється рівень ризику суб'єкта первинного фінансового моніторингу бути використаним з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення: Наказ Міністерства фінансів України від 26 січня 2016 р. № 17. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0481-16#Text>.

28. Про затвердження Основних напрямів розвитку системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення в Україні на період до 2023 року та плану заходів щодо їх реалізації: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.05.2021 р. № 435-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-2021-%D1%80#Text>.

29. Про затвердження Положення про застосування Національним банком України заходів впливу до установ за порушення законодавства з питань

фінансового моніторингу: Постанова Правління Національного банку України від 28 липня 2020 р. № 106. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0106500-20#n7>.

30. Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу: Постанова Правління Національного банку України від 19 травня 2020 р. № 65. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0065500-20#Text>

31. Про затвердження Положення про здійснення установами фінансового моніторингу: Постанова Правління Національного банку України від 28 липня 2020 р. № 107. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0107500-20#Text>

32. Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство фінансів України: Наказ Міністерства фінансів України від 22 грудня 2015 р. № 1160. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0063-16#Text>.

33. Про затвердження Положення про порядок організації та здійснення нагляду у сфері фінансового моніторингу, валютного нагляду, нагляду з питань реалізації і моніторингу ефективності персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій): Постанова Правління Національного банку України від 30 червня 2020 р. № 90. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0090500-20#Text>.

34. Про затвердження Порядку визнання Україною міжнародних санкцій відповідно до міжнародних договорів України або рішень міждержавних об'єднань, міжнародних, міжурядових організацій, участь у яких бере Україна, а також іноземних держав щодо замороження активів визначених осіб або обмеження будь-якого доступу до них: Постанова Кабінету Міністрів України від 08.08.2016 р. № 509. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/509-2016-%D0%BF#Text>.

35. Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: Наказ Міністерства юстиції України від 22 лютого 2012 р. № 296/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12#Text>

36. Про затвердження Порядку збору, обробки і аналізу інформації щодо результатів діяльності суб'єктів фінансового моніторингу, інших державних органів, що беруть участь у роботі системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, схвалення та оприлюднення результатів національної оцінки ризиків та здійснення заходів за її результатами: Постанова Кабінету Міністрів України і Національного банку України від 05.08.2020 р. № 690. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/690-2020-%D0%BF#Text>.

37. Про затвердження Порядку обміну інформацією з питань фінансового моніторингу : Наказ Міністерства фінансів України від 4 квітня 2021 р. № 322 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1035-21#n12>

38. Про затвердження Порядку проведення перевірок Міністерством фінансів України суб'єктів первинного фінансового моніторингу: Наказ Міністерства фінансів України від 6 травня 2015 р. № 489. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0596-15#Text>.

39. Про затвердження Порядку формування переліку держав (юрисдикцій), що не виконують чи неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення: Постанова Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 р. № 677. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/677-2020-п#Text>

40. Про затвердження Принципів опрацювання одержаної від суб'єктів первинного фінансового моніторингу інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, та критеріїв аналізу таких операцій:

Наказ Міністерства фінансів України від 10 березня 2015 р. № 306. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0333-15#Text>.

41. Про затвердження Типологій легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом: Наказ Міністерства фінансів України від 26 грудня 2011 р. № 264. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0264827-11#Text>.

42. Про затвердження форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу, та інструкції щодо їх заповнення: Наказ Міністерства фінансів України від 29 січня 2016 р. № 24. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0241-16#Text>

43. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>.

44. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>.

45. Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text>.

46. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України від 26.01.1993 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text>.

47. Про платіжні послуги: Закон України від 30.06.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>.

48. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2346-14#Text>

49. Про поштовий зв'язок: Закон України від 04.10.2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2759-14#Text>.

50. Про ратифікацію Конвенції Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, та про фінансування тероризму: Закон України від 17.11.2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2698-17#Text>.

51. Про ратифікацію Міжнародної конвенції про боротьбу з фінансуванням тероризму: Закон України від 12.09.2002 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/149-15#Text>.

52. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 23.02.2006 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>.

53. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України»: Указ Президента України від 14.09.2020 р. № 392/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text>.

54. Про Сорок рекомендацій Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF): Постанова Кабінету Міністрів України від 28 серпня 2001 р. № 1124. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1124-2001-%D0%BF#Text>.

55. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр#Text>.

56. Про товарну біржу: Закон України від 10.12.1991 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1956-12#Text>.

57. Про участь України в Євразійській групі з протидії легалізації злочинних доходів і фінансуванню тероризму: Указ Президента України від 30 вересня 2004 р. № 1156/2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1156/2004#Text>.

58. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.06.2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text>.

59. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>.

60. Типології легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, через ринок нерухомого майна: Наказ Державної служби фінансового моніторингу України від 19 грудня 2008 р. № 265. URL:

https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/411/Типолог%20ДСФМУ/2008%2012%2025_per_uhomist.pdf

61. Типологічне дослідження «Відмивання доходів від податкових злочинів»: Наказ Державної служби фінансового моніторингу України від 21 грудня 2020 р. № 122. URL:

<https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/411/Типолог%20ДСФМУ/Typology%202020.pdf>

62. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.

63. Щодо переліку країн (територій), що не виконують чи неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, що здійснюють діяльність у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму: Наказ Державної служби фінансового моніторингу України від 1 жовтня 2012 р. № 139. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0139827-12#Text>

Література:

1. Баранов Р. О. Формування та реалізація державної політики запобігання та протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом: дис. канд. юрид. наук. Київ, 2018. 310 с.

2. Бондаренко О. С., Скляр І. Ю. Контрабанда валютних цінностей та товарів комерційного призначення як способи легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Юридичні науки*. 2020. Т. 31 (70) Ч. 3. № 2.С.22-26.

3. Бухтіарова А. Г., Тетерева О. Ю. Фінансовий моніторинг як інструмент детінізації банківської системи. *Вісник СумДУ. Серія «Економіка»*. 2019. № 3. С. 59–65.

4. Внукова Н. М. Протидія легалізації доходів при здійсненні операцій з землею та об'єктами нерухомості. *Теоретичні та практичні проблеми земельної реформи в Україні: зб. наук. пр. за матеріалами круглого столу (м. Харків, 15 листоп. 2019 р.)*. Харків. 2019. С. 10–16.

5. Глібко С. В. Питання застосування законодавства про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів. *Цифрові трансформації України 2020: виклики та реалії*: зб. наук. пр. НДІ ПЗІР НАПрН України № 1 за матеріалами круглого столу (м. Харків, 18 верес. 2020 р.). Харків: НДІ ПЗІР НАПрН України, 2020. С. 23-29.
6. Глущенко О. О. Актуальні напрями виявлення підозрілих фінансових операцій банківських клієнтів. *Прометей: регіональний збірник наукових праць з економіки*. 2012. Вип. 3 (39). С. 230-235.
7. Глущенко О. О., Вороніна Р. М. Аналіз основних об'єктів ідентифікації у системі заходів первинного фінансового моніторингу банку. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2012. № 6. Т. 2. С. 68–71.
8. Глущенко О. О., Вороніна Р. М. Банки в системі антилегалізаційного фінансового моніторингу. *Наука і економіка : науково-теорет. журнал Хмельн. економ. ун-ту*. 2012. Вип. 4. Т. 2. С. 101–108.
9. Глущенко О. О., Вороніна Р. М. Інноваційний підхід до ідентифікації банківських клієнтів підвищеного ризику (на прикладі PEPs). *Маркетинг та менеджмент інновацій : наук. журнал Сумського держ. ун-ту*. 2012. № 4. С. 169–178.
10. Глущенко О. О., Семеген І. Б. Антилегалізаційний фінансовий моніторинг: ризик-орієнтований підхід: монографія; за заг. ред. Р. А. Слав'юка. Київ : УБС НБУ, 2014. 386 с.
11. Голодна А. С., Бухтіарова А. Г. Правові основи фінансового моніторингу в Україні. *Інфраструктура ринку: електронний фаховий науково-практичний журнал*. 2019. Вип. 29. С. 439–443.
12. Гресько В. І., Рєзнік О. М. Щодо напрямів взаємодії Національного антикорупційного бюро України та Державної служби фінансового моніторингу України. *Порівняльно-аналітичне право*. 2019. № 2. С. 115–118.
13. Дмитренко Е. Роль фінансового моніторингу у мінімізації латентності злочинів, передбачених статтями 209 та 209-1 Кримінального

кодексу України. *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*. 2014. № 1. С. 43–50.

14. Думчиков М. О., Сіра М. А. Використання фіктивних суб'єктів господарювання як спосіб легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом: основні причини, наслідки та способи боротьби. *Правові горизонти*. 2020. № 23. С. 62-67.

15. Закірова С. Фінансовий моніторинг в Україні: реальні та міфічні загрози для бізнесу і громадян. *Громадська думка про правотворення*. 2020. № 10 (195). С. 15–25. URL: <http://nbuviar.gov.ua/images/dumka/2020/10.pdf>.

16. Козлова Ю. Адміністративна відповідальність за порушення законодавства у сфері фінансового моніторингу: проблеми та перспективи. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 12. С. 181–185. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/12/35.pdf>

17. Коломєць О. Механізм реалізації повноважень державної служби фінансового моніторингу України: питання теорії та практики. *Jurnalul juridic national: teorie și practică*. 2020. С. 105-111. URL: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/112146

18. Комісаров О. Г., Скрипка О. Ю., Собакарь А. О. Первинний фінансовий моніторинг у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму: монографія. Дніпропетровськ, 2015. 184 с.

19. Красноборов О. Ретроспектива законодавчого регулювання кримінальної відповідальності за легалізацію (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 12. С. 202-206. URL: <http://www.pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/12/36.pdf>

20. Кундельська І. С. Проблемні питання легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом вдосконалення протидії цьому явищу в Україні. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2020. № 2 (20). С. 73–80.

21. Мацелик Т., Сіряк Т. Зарубіжний досвід правового регулювання фінансового моніторингу, основні передумови та пріоритети його запозичення для України. *Ірпінський юридичний часопис*. 2021. №3. С 84-92.
22. Мельник О. П., Божук І. І. Тенденції розвитку фінансового моніторингу в Україні та світова практика. *Правові новели*. 2020. № 10. С. 200-206.
23. Нечипорук С. В. Нотаріуси як спеціально визначені суб'єкти первинного фінансового моніторингу. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 10. С. 149-155.
24. Овчаренко А. С. Віртуальні активи як об'єкти фінансового моніторингу. *Вісник Запорізького національного університету*. 2020. № 3. С. 98-103. URL: <http://law.journalsofznu.zp.ua/archive/visnik-3-2020/14.pdf>
25. Перепелица М. А. Институциональная составляющая системы фінансового моніторинга в Украине. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Херсон, 2018. Вип. 1 Т. 2. С. 7-12.
26. Першин В. Г. Роль фінансового моніторингу в межах протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом. *Вісник ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка*. 2019. Вип. 4 (88). С. 250–257.
27. Резнік О. М., Берцюх А.О. Поняття та особливості взаємодії Державної служби фінансового моніторингу України з правоохоронними органами щодо протидії легалізації злочинних доходів. *Правові горизонти*. 2020. № 22. С. 82-86.
28. Романченко Ю.О. Фінансовий моніторинг як інструмент запобігання легалізації злочинних доходів. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2017. № 1 (57). С. 69–75.
29. Сова О. Ю., Завадська О. О. Місце фінансового моніторингу в системі банківського нагляду. *European scientific journal of Economic and Financial innovation*. 2020. № 15. С. 56–67.

30. Стеблянко А. В. Поняття та зміст взаємодії правоохоронних органів з фінансовими установами щодо протидії легалізації злочинних доходів. *Правові горизонти*. 2019. Вип. 14 (27). С. 87–92.

31. Сучасні економіко-правові ризик-орієнтовані засоби регулювання розвитку ринку фінансових послуг: монографія; за ред.: Н. М. Внукової, С. В. Глібка. Харків: НДІПрЗІР НАПрНУ, 2020. 304 с.

32. Тильчик О. В. Адміністративно-правове забезпечення протидії тінізації економіки: монографія. Київ: Видавничий дім «Гельветика», 2017. 378 с.

33. Уткіна М. С. Правовий статус суб'єктів первинного та державного фінансового моніторингу у сфері протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом. *Правові горизонти*. 2020. № 23. С. 68–72.

34. Уткіна М. С. Фінансовий моніторинг як один із засобів протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 7. С. 292–295.

35. Хмельюк А. А. Фінансовий моніторинг: суб'єкти та об'єкти в Україні. *Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право)*. 2014. № 1(64). С. 174-180.

Інтернет-ресурси:

Офіційний веб-портал Державної служби фінансового моніторингу України. URL: <https://fiu.gov.ua>.

Офіційний веб-портал Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua>.

Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua>.

Офіційний веб-портал Міністерства цифрової трансформації України. URL: <https://thedigital.gov.ua>.

Офіційний веб-портал Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <https://www.nssmc.gov.ua>.

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри фінансового права.

URL: http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=153:kafedra-finansovogo-prava&Itemid=151.